

УДК 658

А.О. Оксентюк, к. т. н., доц., Є.В. Врублевський

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

A.O. Oksentyuk, Ph. D., Assoc. Prof., E.V. Wrublewskij

IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGY ON COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES IN CURRENT ECONOMIC CONDITIONS

Сучасний етап розвитку вітчизняної економіки характеризується значним посиленням конкурентної боротьби. Саме тому необхідною умовою успіху будь-якого підприємства стає доступ до актуальної, своєчасної, достовірної та добре структурованої інформації, яка в подальшому дасть можливість визначити оптимальну стратегію розвитку підприємства в умовах конкурентного швидкозмінного ринкового середовища. За наявності доступу до такої інформації та можливості її оброблення можна створити конкурентні переваги, які неможливо купити і досить важко копіювати. Підприємство не зможе досягти успіху на ринку, бути конкурентоспроможним без належних інформаційних технологій. Успішне функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання залежить, перш за все, не від вдосконалення внутрішньогосподарської діяльності, а, головним чином, від того, наскільки інформаційні технології задовольняють вимоги системи управління [2].

Володіння своєчасною та достовірною інформацією – одна з головних умов забезпечення життєдіяльності підприємства в умовах обмеженості ресурсного забезпечення, конкуренції і неупорядкованості ринкового господарювання. Використання інформації сьогодні – одне з найважливіших засобів у конкурентній боротьбі як на національному, так і на міжнародному рівні, один з вирішальних чинників розвитку продуктивних сил. Виняткова роль інформації в даний час привела до розуміння інформації як ресурсу, настільки ж необхідного і важливого, як енергетичні, сировинні, фінансові, людські тощо. При цьому слід пам'ятати, що інформація має деякі специфічні властивості. З одного боку, інформація формує матеріальне середовище життя людини, виступаючи в ролі інноваційних технологій, комп'ютерних програм, телекомунікаційних протоколів тощо, а з іншого, служить основним засобом міжособистісних взаємин, постійно виникаючи, видозмінюючи і трансформуючись у процесі переходу від однієї людини до іншого.

В умовах невинного якісного оновлення суспільства, становлення ринкової економіки, поступу науково-технічного прогресу розвиваються різного роду інформаційні системи, які перебрали на себе функції оперативного поширення наукових знань. Їхня діяльність базується на традиційних і новітніх інформаційних технологіях. Вочевидь, що роль електронно-обчислювальної техніки визначається не лише обчислювальною функцією: все більш важливе значення набувають перероблення, зберігання, пошук і трансформація різних видів інформації [1].

Більшість підприємств України використовують інформацію переважно безсистемно, тоді як частка, яка припадає на функції інформаційного забезпечення, є досить вагомою. Успіх підприємства все більшою мірою залежить від того, наскільки є досконалою економічна інформація, основне призначення якої полягає у створенні загальних інформаційних, організаційних, нормативно-правових та фінансово-матеріальних умов

для ефективного функціонування підприємства як дієвого способу підвищення ефективності його діяльності в цілому. Інформація виступає основою процесу управління. Використання інформаційних технологій для управління підприємствам робить будь-яку компанію більш конкурентоспроможною за рахунок підвищення її керованості й адаптованості до змін ринкової кон'юнктури. Забезпечення реалізації процесу управління неможливе без відповідної інформаційної підтримки, створення ефективної інформаційно-аналітичної системи, яка здатна своєчасно забезпечити менеджмент актуальними, достовірними даними [2].

Враховуючи важливість інформаційної підтримки управлінських рішень довгий час серед найголовніших завдань інформаційного менеджменту визначалося забезпечення чіткої регламентації якості та часу надходження інформації до менеджерів і фахівців в межах підприємства; забезпечення безпеки інформації, селекція та управління інформаційними потоками для посилення конкурентної переваги компанії. Проте, успішною бізнес-практикою доведено, що для забезпечення розвитку компанії цей перелік завдань не є вичерпаним. Сьогодні компаніям недостатньо вміти збирати, обробляти, використовувати, зберігати бізнес-інформацію та підтримувати в актуальному стані бази даних. Необхідно мати певну політику відносно управління інформацією та інформаційного середовища, у якому перебуває компанія, для забезпечення результативного якісного покращення її діяльності. Ефективність управління в даний час, коли набула широкого застосування електронно-обчислювальна та офісна техніка, залежить і від стану інформації і її рівня використання керівниками та фахівцями. Цінність керівника тепер вимірюється тим, наскільки оперативно він уміє користуватися інформацією. Кожен керівник у своїй повсякденній праці потребує постійно обновлювальної повної та всебічної інформації як для розроблення планів на майбутнє, так і для прийняття поточних рішень і здійснення оперативного контролю [3].

Існують деякі негативні явища у зв'язку з розвитком інформаційних технологій на підприємствах. Через інформатизацію суспільства зросла роль Інтернету в скоєнні злочину. Насамперед це пов'язано з таким соціальним явищем, як хакерський рух. На формування і розвиток хакерського руху в Україні впливають: високий рівень безробіття серед випускників ІТ-спеціальностей з поглибленими знаннями комп'ютерних систем, невідповідність орієнтації при масовій підготовці спеціалістів у вишах сучасним суспільним ринковим економічним відносинам, низький рівень правової культури населення щодо суспільної небезпеки комп'ютерних злочинів. Також існує проблема інсайдерів – осіб, що мають доступ до конфіденційної інформації про діяльність фірми в силу свого службового положення. Для боротьби з ними компанії розгортають DLP-системи (Data Loss Prevention – захист від витоку даних) [4].

Література

1. Антонюк В.А. Інформаційні системи і технології у фінансах: [навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц.] / В.А. Антонюк, М.С. Курков. – К.: КНЕУ. – 2005. – 140 с.
2. Гордієнко І.В. Інформаційні системи і технології в менеджменті: [навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц.] / І.В. Гордієнко. – К.: КНЕУ, 2003. – 259 с.
3. Татарчук М.І. Корпоративні інформаційні системи: [навч. посіб.] / М.І. Татарчук. – К.: КНЕУ. 2005. – 291 с.
4. Хорошко В.А. Методы и средства защиты информации / В.А. Хорошко, А.А. Чекатков. – К.: Юниор. – 2008. – 502 с.